

MURSKA KRAJINA

II. LETO

Murska Sobota, 10. novembra 1940.

ŠTEV. 45.

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko
Izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:

Prekmurska tiskarna v Murski Soboti, odgovoren Hahn Izidor.
Telefon števil. 76.**Rokopisi se ne vračajo.**Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstem vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 72 Din.
Štev. rač. poštne hran. 12.549

Nevtralnost Jugoslavije

Še pred začetkom sedanje vojne v Evropi je Jugoslavija dosledno izvajala na Balkanu in Podunavju konstruktivno politiko miru ter storila vse, da predvsem ustvari dobre in prijateljske odnose z vsemi sosednimi državami, zlasti pa s sosednima velesilama Nemčijo in Italijo. Ko je izbruhnil spor med velesilama, je Jugoslavija takoj proglasila strogo nevtralnost, ki ni slonela na ničemer drugem kakor na spoštovanju njene neodvisnosti in varnosti njenih meja.

Z lojalnim izvajanjem take politike je Jugoslavija najbolje služila interesom svojega naroda, po drugi strani pa je popolnoma za-

dostila svojim dolžnostim korektnega sosedstva, zaradi česar je tudi takoj dobila kategorična in odkrita priznanja Berlina in Rima.

Poslednji spor med Italijo in Grčijo, ki ga Jugoslavija globoko obžaluje, ker je v iskrenih prijateljskih odnosih z obema državama, je prenesel vojno tudi na Balkan in razumljivo je, da mora Jugoslavija na novo nastali položaj obračati čim več pažnje in uporabiti vse svoje sile, da obvaruje mir. Glede na svoje dosedanje zadržanje Jugoslavija upa, da z nadaljnjimi razvoji dogodkov na Balkanu njeni interesi ne bodo ogroženi od nobene strani.

Politični pregled

Domači dogodki:

V Beogradu je umrl prof. Jeremija Živanović, bivši vzgojitelj našega mladega vladarja. Pokojnik, ki je bil star 66 let, je bil senator, nekaj časa pa tudi ban. Njegov veličastni pogreb je pokazal kako visoko je cenila naša prestolnica zaslužno in prosvetno delo pokojnika. Bodi mu ohranjen časten spomin!

Srbski gospodarski krogi so se začeli zbirati in organizirati društvo z imenom „Kolo srpskih privrednikov“. Doslej je pristopilo temu srbskemu društvu že 500 članov. Delež znaša 1000 dinarjev.

Govorniki HSS na svojih sestankih ostro napadajo razširjevalce raznih letakov, ki jih nekateri ljudje trosijo po deželi zoper vladu in dr. Mačka. Iz tega in drugih znakov se da sklepati, da razmere na Hrvatskem še niso tako urejene kakor bi bilo želeli.

Eden izmed voditeljev HSS je izjavil na nekem zborovanju, da nekateri hrvaški uradniki niso docela zanesljivi. Nezanesejive uradnike bodo na Hrvatskem ne le vrgli iz službe, temveč jih bodo poslali na prisilno bivanje, kjer bodo morali kopati kanale, vrtati prodore in opravljati še druga težaška dela.

Brez dovoljenja banske oblasti na Hrvatskem nihče ne bo smel prodati svoje tovarne ali kakega drugega podjetja. Vsakdo bo moral za to prositi in navesti kupca. Banska uprava bo kupčijo lahko potrdila ali zavrnila.

Da ne bi industrija prišla v tuje roke, so na Hrvatskem ustanovili nov zavod: „Pooblaš-

čeno industrijsko-trgovsko delniško družbo“ (POHID), ki bo smela prevzemati in kupovati taka industrijska podjetja, ki so na prodaj. Prednost pred vsemi drugimi kupci bo imela imenovana hrvatska družba.

Tuje radijske postaje so ob izbruhu grško-italijanskega spora objavile poročila, da je imela naša vlada izredno sejo, na kateri da so bili sprejeti sklepi dalekosežnega pomena in objavljena mobilizacija vojaških sil. Naši uradni krogi so gornje vesti zanikali.

Švicarska gospodarska delegacija je prispela v našo prestolnico, da pripravi sklenitev trgovinske pogodbe.

Prosvetni minister je podpisal učni načrt na višjo ljudsko šolo. Pouk na višji ljudski šoli bo trajal štiri leta in je obvezen za učence, ki so končali štiri razrede nižje ljudske šole in ne nadaljujejo šolanja na kakšni drugi šoli.

Objavljena so bila navodila za izvrševanje uredbe o podpori družinam oseb, ki so poklicane na orožne vaje. Po določitvi te uredbe imajo pravico do te podpore žena, potomci zakonski ali nezakonski, oče, mati, če pa teh ni, pa vse osebe, ki jih je hranitelj vzdrževal.

V Nišu so bile preteklo nedeljo velike slovnosti ob priliki krsta številnih jadranskih letal in položitve temeljnega kamna za palačo železniškega ravnateljstva. Navzočih je bilo poleg predsednika vlade več članov kraljeve vlade.

Zaradi nedovoljenega povišanja cen so v Zagrebu zaprli ravnatelja Saveza mlekarских zadrug. Gospodarske sloge Ivana Derešiča.

Iz zamejstva:

Letalska vojna med Nemčijo in Anglijo se nadaljuje z vso silovitostjo. Nemško letalstvo vsak dan bombardira London in druga mesta v južni Angliji, angleška letala pa napadajo Berlin in druga mesta v Nemčiji ter nemška oporišča ob Kanalu. Po angleških poročilih so angleški bombniki napadli tudi Škodove tovarne v Plznu na Češkem.

Boji med Grki in Italijani postajajo vedno bolj srditi. Italijanska poročila ne poročajo o večjih uspehih in navajajo, da slabše vreme ovira vojaške operacije na težko prehodnem ozemlju. Italijanska letala so bombardirala nekatera grška pristanišča in atensko letališče, grška letala pa so napadla nekatere albanske kraje, kjer se zbira italijanska vojska. Velika Britanija je zgotovila Grčiji vso možno pomoč.

Spor med Italijo in Grčijo spada k načrtu, ki sta ga Nemčija in Italija izdelali za velik skupni napad na angleško moč v Sredozemlju. Tako poročajo nemški in italijanski časopisi.

Verjetno je, da bo Turčija pri sedanjem sporu, ki je izbruhnil na Balkanu, po nasvetih Anglije ostala nevtralna. Prevzela bo le stražo nad Bolgarijo.

Nemški kancelar Hitler se je prejšnji teden nepričakovano sestal v Florenci z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem. V razgovoru, ki je trajal več ur, sta oba državnika razpravljala o vseh važnejših vprašanjih, ki se tičejo obeh držav v sedanjih vojni.

Francoski zunanji minister Baudoin, je podal ostavko. Na njegovo mesto je bil imenovan Laval, ki je velik zagovornik politike zbliževanja in sodelovanja Francije z Nemčijo.

V vzhodni Afriki se nadaljujejo akcije angleškega in italijanskega letalstva. Na kopnem pa je položaj nespremenjen.

Angleška letala so nepričakovano napadla italijansko mesto Napoli. Po angleških poročilih so razrušili nekaj tovarn, petrolejskih skladišč in postajo.

Angleška vojska se je izkrcala na nekaterih grških otokih v Egejskem in Jonskem morju.

Italijanska vojska trenutno oblega utrjeno grško mesto Janino. Italijanski uradni krogi trdijo, da se že 79 grških krajev s skup-

no 35.000 prebivalci nahaja pod italijansko oblastjo.

Ameriški predsednik Roosevelt je dejal, da se Združene države oborožujejo tako, da bodo v orožju najmočnejše na svetu ter da bo Amerika Angliji pomagala z vsemi silami. Povedal je tudi, da je Anglija v Ameriki naročila 26.000 letal.

Grška vojska šteje 600.000 mož. Vseh pehotnih polkov ima 23. Artilerija ni močna. Letal ima okoli 150. V zadnjem času je bilo letalstvo najbrže precej okrepljeno. Vojna mornarica šteje 613 edinic, med temi več križark, rušilcev in podmornic. Grška trgovinska mornarica pa ima skoraj 600 parnikov s skupno tonažo skoraj 2 milijona ton.

Italijani zanikajo vesti, ki so se širile v zadnjem času, da žele svoj spor z Grčijo rešiti potem pogajanj. K temu pripomnijo, da je bil vojni stroj sprožen po krivdi Grčije in njenih svetovalcev in Italija ga ne bo ustavljala, dokler ne bodo doseženi njeni cilji.

Avtobusne vožnje Maribor—M. Sobota

Na progi Maribor—M. Sobota je začel obratovati mariborski mestni avtobus poleg dosedanje dnevne vožnje tudi zjutraj iz Maribora 6.15 s prihodom v M. Soboto ob 8.45 in z odhodom iz M. Sobote ob 11.15 in s prihodom v Maribor ob 13.45 vsak delavnik, počenši s 1. nov. 1940. Vožnje ob nedeljah in praznikih se vrše, kakor dosedaj. S tem bo ustrezno splošni želji prebivalstva Slovenskih goric in Prekmurja.

Produkcija premoga

Naši premogovniki so v poslednjih mesecih dosegli višek zmogljivosti. Še nikdar doslej niso nakopali toliko premoga. Uradna statistika za prva tri četrtletja pravi, da smo producirali 5.362.660 ton premoga, t. j. za milijon ton več kakor v istem razdobju lanskega leta.

RIZ

Po trgovinskem dogovoru med našo državo in Italijo bomo dobili od naše sosede 20.000 ton riža, in sicer v štirih enakih obrokih. Prva pošiljka bo prišla v kratkem. Vprašanje razdelitve riža je že urejeno. Prodajali ga bodo po enotni ceni.

Bratom in sestram na meji - pomoč!

Na pragu letošnje zime se spomnimo posebno našega obmejnega prebivalstva ob Dravi, Muri in na Kočevskem. **Deseti november** 1940 naj bo zato namenjen narodni meji zlasti pa njeni mladini, z geslom: Mal položi dar - domu na altar! — Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Pomembne besede predsednika vlade Cvetkovića

Na Cetinju so položili temeljni kamen novi državni bolnišnici. Slovesnosti je med drugim prisostvoval tudi predsednik vlade g. Cvetković. Na svečanem banketu je g. Cvetković govoril o simboličnem pomenu svečanosti. Med drugim je dejal, da je Balkan veljal v svetu kot torišče nemirov, da je pa prav ta del Evrope dokazal civiliziranemu svetu, da je za ohranitev miru in reda. V preteklosti je res bilo mnogo vojn, ki pa so imele docela drugačen značaj in pomen kakor današnje. Stoletja smo se borili za neodvisno in svobodno domovino, ne pa da bi motili kulturni razvoj drugih držav in narodov. Borili smo se, da bi se lahko mirno kulturno razvijali, kakor drugi civilizirani narodi.

To nalogo smo izvršili s hudi mi žrtvami. Menda ga ni naroda, ki bi tako drago plačal svojo svobodo, kakor smo jo mi. Nobena država ni zgrajena na več kosteh in žrtvah kakor naša domovina. Zdaj, ko so boji končani, smo začeli s prosvetnim delom. Narode ne ocenjujejo zgolj po njihovem junaštvu in tem, kar je naredil za neodvisnost, ampak tudi po tem, kar je v mirnem in ustvarjujočem razvoju dal človečanstvu.

Naše potopljene ladje

Našo trgovinsko mornarico je vojna hudo prizadela. Izgubili smo 6 ladij s 45.000 tonami t. j. več ko 10% celotne tonaže (konec leta 1939. smo imeli 425.500 ton). Nekatero ladje so zadele na mine, druge so se pa potopile od torpedov. Največji izgubljeni parnik je „Carica Milica“ (9950 ton), ki je 18. novembra lani ob angleški obali zadel na mino. Med poslednjimi izgubljenimi ladjami je parnik „Orao“ (8250 ton), ki ga je 16. oktobra blizu Gibraltarja zadel torpedo.

Zunanja trgovina

Naša zunanja trgovina kaže za letošnja prva tri četrtletja ugodno bilanco, čeprav je v poslednjih dveh mesecih zaradi zaščite domačega trga izvoz padel. V prvih devetih mesecih smo izvozili za 5241 milijonov din blaga (za 43% več ko lani), uvozili pa za 4394

milijonov din (21% več ko lani). Naša zunanja trgovina je torej aktivna za 847 milijonov din, medtem ko je bila lani izenačena.

Prva smrtna obsodba v Murški Soboti

Pred kazenskim senatom okrožnega sodišča v Murški Soboti je bil obsojen na smrt 26 letni Karl Makovec iz Štrigove v ljutomerskem okraju, ker je po mnenju sodišča premišljeno umoril svoje dekle Marijo Rep in Viktorja Raspergerja, brata Viljema Raspergerja, na katerega je bil Makovec ljubosumen. Makovec je storil svoje dejanje po nekem obisku Marije pri Raspergerjevih, ki ga je naredila, ko je prišel Viljem na dopust z orožnih vaj. Viljema je pospremila tudi na postajo, nato pa se je vračala v spremstvu njegovega brata domov. Tu je Makovec napadel najprej njenega spremljevalca, nato pa zadal še njej 13 vbodljajev z nožem. Po umorih se je Makovec poslovil od staršev, katerim je sporočil svoje dejanje, nato pa odšel v gostilno, kjer so ga aretirali. — Njegova smrtna obsodba je prva na soboškem okrožnem sodišču. Makovec je prijavil revizijo in priziv.

DOMAČE VESTI

— Iz seje občinskega odbora. V soboto, dne 2. novembra je bila pod predsedstvom g. župana Hartnerja redna seja občinskega odbora, ki je sklepala med drugim tudi o sledečem: Na prošnjo občinske uprave se je od 15. sept. do 2. okt. izvršil pregled vseh letnih računov od 1931 dalje do zaključno proračunskega leta 1938/39. Za omenjena leta je občinska uprava sprejela razrešnico glavne kontrole. — Odobri se je 17 kupnih pogodb, ki se nanašajo na odkup zemljišč in stavbišč na prostoru bivšega radgonskega marofa in na travniku ob Radgonski cesti. S tem je večina parcel že prodanih in je le še malo število stavbišč na razpolago interesentom. — Sklepom občinske uprave se bo osnovna šola, ki je že v gradnji, sezidala v treh nadstropij, kar je odbor še naknadno odobril. — Za prepotrebno izolacijo kletnih prostorov v Delavskem domu je občina najela pri Javni borzi dela v Ljubljani znesek 70.000 din. — Odbor je sprejel načelen sklep, da se pristopi k realizaciji gradnje dekliškega doma v M. Soboti pod gotovimi pogoji. Pridobitev omenjene institucije je največjega pomena za vzgojo naših deklet. — Z nekaterimi spremembami je bila sprejeta najemninska pogodba za uradne prostore okrožnega sodišča. — Hišniku Delavskega doma se določi stalna plača. — Na pobudo g. župana se bo še

letos ustanovila javna kuhinja, ki bo namenjena siromašnim otrokom in delanezmožnim našega mesta. Preračunano je, da bo v javni kuhinji nahranjenih dnevno okrog 300 oseb za kar bi znašali stroški približno 200.000 dinarjev za dobo štirih mesecev. Ker pa občina nima zato predvidenih denarnih sredstev, se namerava izvesti akcija za zimsko pomoč po načelu: Kdor več ima, več naj da. S tem bodo prispevali za naše najsiromašnejše someščane naši najpridobitnejši krogi in ne bodo prizadeti manj premožnejši. — G. župan je poročal, da je občina odplačala večino svojih dolgov, ki jih je imela pri Jugoslovanski udruženji banki d. d. v Zagrebu. Odplačati je treba le še dolg za odkupljeni grad in park. Ta vsota pa je malenkostna napram terjatvam, ki jih ima občina do kupcev razprodanih parcel. — Radi množičnih se poljskih tatvin se takoj nastavi poljski čuvaj, ki bo pridelen tuk. policiji. — V domovinsko zvezo se je sprejela ga. Resch Katarina, dočim se je zavrnila prošnja zagotovitve sprejema v domovinsko zvezo g. Soukoupu Josipu, ki že dalj časa ne stanuje v M. Soboti. — Dovolila se je postavitve stojnice v klavniški ulici g. Baleku Ludviku. — Štipendija za Česarja Aleksandra je bila povišana. — Meddruštvenemu odboru se je ponovno nakazala podpora 3000 din kot prispevek za že postavljeni spomenik prekmurkim književnikom. — Nekaterim občinskim revežem se je zvišala redna mesečna podpora, dočim se je nekaterim prošcem ugodila njih prošnja za podelitev podpore. — Zvišali so se tudi prejemki občinskih nameščencev za 10%. — G. župana se je pooblastilo, da uredi odkup zemljišča v Križevi ulici, ki je last Poredoša Franca. — Radi povečane delokroga občine se je sprejel sklep, da se spremenijo občinski statuti tako, da bodo v skladu z novimi razmerami. — Na novo se bosta nastavila dva redarja. — Po novem zakonu o občinskih hranilnicah mora biti odbor hranilnice sestavljen iz oseb, ki niso v upravnem odboru katkega drugega denarnega zavoda. V novo upravo so bili izvoljeni sledeči gg.: ravnatelj Zobec Ivo, Majer Janez, stavbenik, dr. Silvij Brandieu, dr. Vučak Štefan, Kuhar Franc, trgovec, Denko Jakob, mizar, Benko Josip ml., Kološa Jožef, učitelj v p. in tovarnar Cvetič Janez. V nadzorni odbor pa so izvoljeni gg.: Dr. Brumen Tone, trgovec Brumen Joško in notar Ponebšek Janko. — Izvršilo se je preimenovanje nekaterih ulic, kar pa poročamo na drugem mestu. — Tujsko prometnemu društvu se je podelila podpora 4000 din za že izdani prospekt Prekmurja. — Na predlog g. ravnatelja

GRAJSKI KINO MURSKA SOBOTA

PREDSTAVE:

v četrtek 7. XI. 1940 ob 20.30 uri
v petek, dne 8. XI. ob 20.30 uri
v soboto, dne 9. XI. ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri

BARVANI VELEFILM

„OSVAJALCI VSEMIKJA“

Andy Devine Fred MacMurray
Lynen Overman Ray Milland
Režija: WILLIAM WELLMANN

Film je prvi te vrste, v naravnih barvah! — Zgodovina aviacije in usoda ljudi, ki so stavili na kocko imetje, ljubezen in tudi življenje, da osvoje vseмирje... — 17. decembra 1903 se dvigne v zrak „prvi stroj“ za letenje... — Prefresljive zgodbe iz preteklih svetovne vojne...

V nedeljo, dne 10. XI. 1940

ljudska predstava ob 11 uri 15 min.

„OSVAJALCI VSEMIKJA“

Znižane cene: 2, 3, 5 din.

Dodatek: Novi „UFA“ odn. „Fox-ov“ tednik

PREDSTAVE:

v nedeljo, dne 10. XI. ob 15.15 uri
ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri
v ponedeljek, dne 11. XI. ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri
v torek, dne 12. XI. ob 20.30 uri

VESELI FILM

„HOTELZORA“

Kabos Gyula Dr. Palló Imre

Turay Ida Tókes Anna

Godba: Abraham Pál

Izdajatelj: ciganska kapela Naggy Imre

Film iz današnjega budimpeštanskega družabnega življenja... — V udobnem in luksuznem pianinskem hotelu „Kl-kelet“ traljuje lepa, šarmantna Marija...

Dodatek: Novi „Fox-ov“, odn. „UFA“ tednik.

CENE PROSTOROM: 10, 8, 5 in 2 DIN.

telja Zobca je odbor sprejel načelni sklep glede ustanovitve Glazbene Matice v M. Soboti in je občinski odbor obljubil vso možno pomoč pri ustanovitvi prepotrebne glazbene institucije.

— Sprememba v uredništvu. Ker je bil urednik našega lista g. Nemec Janez vpoklican na orožne vaje, je začasno uredništvo prevzel tuk. trgovec g. Nemec Ludvik.

— Javno kopališče Zdravstvenega doma v M. Soboti je vsled visoke talne vode v kletnih prostorih do nadaljnjega zaprto. — Upravnik.

J — Preimenovanje ulic. Na zadnji seji občinskega odbora se je razpravljalo o potrebnem preimenovanju nekaterih soboških ulic ter o imenovanju novih. S tem se bliža delo posebnega odbora, ki mu predseduje g. ravnatelj Zobec, končni fazi. Predlog omenjenega odbora je bil, da bi se preimenovali sledeče ulice: Križeva ulica, Slovenska ul., Šolska ul., Mala ul., Nova ul., Cerkvena ul. in Radgonska cesta. Poleg teh pa je treba še označiti 22 novih ulic.

— Dijaško podporno društvo na naši gimnaziji že vsa leta podpira revne dijake z učnimi knjigami. V letošnjem šolskem letu je nabavilo za 8793 din novih knjig. Skupaj je letos društvo izposodilo 1113 šolskih knjig. 171 dijakov

je dobilo po eno knjigo, 153 dijakov po 2 knjige, 73 dijakov po 3 knjige, 31 po 4, 24 po 5, 9 po 6 knjig, 9 dijakov pa več kot po 6 knjig. Skupaj je torej uživalo pomoč društva 470 dijakov. Požrtvovalnim podpornikom društva v Soboti in po celem Prekmurju gre vse priznanje za lepe prispevke, s katerimi so omogočili nabavo novih knjig.

— Prvi roditeljski sestanek na naši gimnaziji v letošnjem letu bo v nedeljo, 10. nov. ob 11 uri.

— Popravite hodnik proti gimnaziji! Že nad 7 tednov je Solska ulica polna mladine, ki vsako jutro hiti proti gimnaziji, ko pa se opoldne odpro vrata, se vsa ta nasmejana mladost razkropi po isti poti proti domu. Popoldne se prizor ponovi, samo da so tokrat na poti najmlajši predstavniki naše gimnazije, učenci nižjih treh razredov. Ob lepem vremenu se razkropijo po celi gladki cesti in hite proti cilju, to je proti vhodu v gimnazijo. Pa pogledajte to učečo se mladino v deževnih dneh, ko je na cesti za tri prste gostega blata in se pretakajo po njej luže v smeri obeh odtočnih kanalov. Takrat skoro vseh 700 dijakov po dvakrat na dan premeri tisto osko pot nad cesto, ki drži od odcepa Martiniške ulice najprej mimo njive, potem pa mimo hiš. V spodnjem delu je ta pot poplavljen in mladina brodi s slabimi čevlji po vodi. Zgoraj pa je pot mehka, ilovnata. Blato se oprijema čevljev in treba se je izogibati luž. Pot v gimnazijo je v slabem vremenu prav nevšečna in vpliva neugodno na razpoloženje dijakov kakor tudi vreme samo. In letošnje slabo vreme, ki mu nikakor noče biti konca, priliha poti vedno novo mokroto, da je stalno blatna. Nihče se ne zmeni, da bi pripehljal voz suhega peska in zatrpal z njim kotanje in prekril blato, da bi se napravila nad njim trdna cestna podlaga. In vendar premeri to pot vsak dan dvakrat skoro 700 dijakov. Za tako armado študirajoče mladine bi bilo pač treba urediti to pot, po kateri hodijo vsak dan tudi stotine drugih pešcev. Ureditev te poti z blagim naklonom proti odtočnemu jarku bi bila tudi skromen prispevek k olepšavi mesta v smislu našega tujskoprometnega programa. Upa-

mo, da nam na rešitev tega vprašanja ne bo treba čakati do zime.

— **Dijaki - kolesarji.** Od vseh strani se vozijo v gimnazijo, v lepem in slabem vremenu, poleti in pozimi. Občudovanja je vredna njihova vztrajnost in pridnost, ki pa jima žal včasih manjka potrebne skrbi za mlado zdravje. Ob deževnem vremenu prihajajo dijaki - kolesarji premočeni v šolo. Zlasti dekleta imajo mokre nogavice in morajo ostati v njih, dokler se ne posušijo. Starši skrbite, da bodo imele dijakinje - kolesarke v deževnem vremenu s seboj copate in tople nogavice, da se v šoli preobujejo. Marsikateri prehlad bo tako izostal, pa tudi revmatizma bo manj za stara leta. Zdravje mladine je nad vse!

— **V Prekmurju manjka 41 učiteljskih moči.** Zadnjič smo

fantje. Kaj bo z mladino, ki že zdaj hodi po krivih potih.

— **Za profesorja v 8. pol. skup.** je napredoval banovinski uradniški pripravnik na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru Emerik Šiftar. G. profesorju, ki je naš domačin, k napredovanju iskreno čestitamo.

OBČINA MURSKA SOBOTA RAZGLASI

Davčne napovedi za odmero zgradarine. Davčna uprava poziva hišne posestnike, da vložijo v času od 1.—30. novembra davčne napovedi za odmero zgradarine za davčno leto 1941. Napoved se mora vložiti tudi za ona poslopja, ki uživajo začasno davčno olajšavo. Kdor napovedi ne bo vložil v gornjem roku, bo kaz-

Za NOVO SEZONO prinašamo

RADIOAPARATE

MINERVA,	ORION,	KÖRTING,	HORNYPHON,
MENDE,	BRAUN,	GRAETZ,	SACHSENWERK

z dvoletnim jamstvom.

Baterijski aparati so opremljeni z 2 elektronkami, delujejo brez skrambliranja.

Predvajanje brezobvezno.

Ceniki franko.

Vsi aparati na dolgoročno odplačilo.

Radio Nemec, M. Sobota

ugotovili, da manjka v soboškem srezu 21 učnih moči. V lendavskem jih manjka 20, in sicer po dve v Dobrovniku, Črensovcih in Srednji Bistrici, po ena pa v Benici, Dol. Bistrici, Lendavi, Gaberju, Gor. Lakošu, Izakovcih, Kobilju, Mali Polani, Veliki Polani, Odrancih, Petišovcih, Pincih, Gomilicah in Trnju. Skupno torej manjka v obeh srezih 41 učnih moči.

— **Martinovo proščenje v Martjancih** bo letos izjemoma v nedeljo, 10. novembra, v soboškem Martinišču pa 17. novembra.

— **Žito so kradli.** Posestniku in mlinarju Jožefu Lukaču iz Bakovcev je bilo v času od februarja do konca oktobra ukradeno iz zaklenjenega skladišča, ki ga ima v svoji hiši v Bakovcih, okrog 1000 do 1500 kg žita in otrobov v skupni vrednosti nad 4000 din. Mlinar dolgo ni mogel priti na sled tatovom, zadnjič pa je zasacil dva mlajša maloletnika, 15 letna hlapca, ki sta nesla iz skladišča 60 kg pšeničnih otrobov. Preiskava je zdaj dognala, da sta največ pokradla iz mlina 15 letni hlapec in 19 letni vajenec, ki sta žito spravljala naprej nekemu tretjemu, ta ga je pa prodajal drugim, največ menda v Krogu. Vsi bodo zdaj odgovarjali pred sodiščem. — V Gomilicah je zmanjkalo 5 stotov prosa, ki so ga našli pozneje v neki točilnici. Tudi tu so bili tatovi sami mladi

novan s 3% odmerjenega osnovnega davka, kdor pa se ne bo odzval niti pismenemu pozivu v nadaljnjem roku 8 dni, bo plačal za kaznen 10% odmerjenega davka.

Predsednik občine
HARTNER, I. r.

Povodnji na Hrvatskem

Zaradi hudega deževja zadnjih dni je Kolpa narastla 7.88 m nad normalno. Prav tako sta narastli Korana in Mrežnica, ki sta poplavlili velike dele ozemlja ter povzročili veliko škodo. V nekaterih delih mesta je Kolpa pridrla do hiš ter napravila veliko škodo ob Mažuranovičevi in Trnskega obali. Prebivalstvo namreč ni bilo pripravljeno na povodenj.

Hudi viharji, ki so zavladali v Sarajevu, so povzročili tudi nekaj nesreč. Na progi Sarajevo-Višegrad med postajama Svetlina-Prača je v nedeljo iztirila lokomotiva s 14 vagoni. Pri tej priliki je bil hudo ranjen vlakovodja in zavirač. Materialna škoda je zelo velika.

V nedeljo zvečer je pred postajo Pale iztiril vagon tovornega vlaka, zaradi česar je promet nekaj časa zastal.

Reka Prača je med Dobojem in Tuzlo na več krajih poškodovala železniško progo.

CENTRAL KINO DITTRICH, M. SOBOTA

V soboto, 9. nov. ob 1/29 uri zvečer
V nedeljo, 10. nov. ob 1/24., 6. in 1/29 uri
V ponedeljek, 11. nov. ob 1/29 uri zvečer

Velika ljubavna drama po znamenitem romanu od CLAUDEA FARREREA

„VRNITEV“

Pretrsljiva ljubezenska drama o požrtvovalnosti in rodoljubju pomorskega častnika, kateri žrtvuje ljubljeno ženo za rešitev svoje domovine. — V gl. vl. **CHARLES BOYER**, **Marie Oberon**, **John Loder** in **V. Inkjenoff**.

Pri nakupu 12 vstopnic (blok)
— **cena za deset vstopnic.** —

Dopolnitev uredbe o stanovanjski zaščiti

Ministrski svet je na predlog pravosodnega ministra izdal uredbo o tolmačenju čl. 4 uredbe o stanovanjski zaščiti od 17. oktobra. Sodne odpovedi, ki so bile izrečene do uveljavljanja uredbe, t. j. do 19. oktobra t. l. se presojajo po predpisih uredbe, če do tega dne niso postale pravomočne. Izven sodne odpovedi izrečene do dneva uveljavljanja uredbe (do 19. oktobra) se presojajo po predpisih uredbe, če do tega dne niso stopile v veljavo (§ 661, odstavek 1. zakonika o sodnem postopku v civilnih pravih.)

Vse ostale sodne in izvensodne odpovedi, ki so postale pravomočne odnosno so stopile v veljavo v smislu § 661. zakonika o sodnem postopku v civilnih pravih, ostanejo v veljavi in preneha najemninsko razmerje z dnem, ki je določen v odpovedi, ter je najemnik dolžan najemodajalcu izročiti stanovanje ali poslovne prostore.

ZAHVALA.

Ob bridgi izgubi drage mame, stare mame, gospe

MARČIČ STRENE, voj. Čislpoth

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so mi tolažili, vsem darovalcem vencov in cvetja ter vsem, ki so se spremili na zadnji poti k večnemu počitku.

M. Sobota, 4. XI. 1940. **Zahvalni oče.**

Dekle 16 letno se želi izučiti za življenje ali kaj aličnega. Po možnosti v takem mestu, kjer bi dobila hrano in stanovanje. Naslov se pošlje v knjižarni Hahn v M. Soboti.

Proda se hiša

z lepim vrtom v Beogradu primerna tudi za trgovino. Nahaja se na ogla Aleksandrova in Cvetkove ulice. Naslov se pošlje v knjižarni HAHN v M. Soboti.

Dekle se želi izučiti

v trgovini z mešanim blagom. Mesto lahko nastopi takoj. Pogoje in pa naslov se naj odda v knjižarni Hahn v M. Soboti.

Proda se starek ohranjen
bolj vosek in
starek ohranjen. Naslov se pošlje v knjižarni HAHN v M. Soboti.

Moderni okvirji za slike
Post. vizitke — **Hahn**

Nemec J., M. Sobota.

URE, ZLATNINA

KRISTAL, PORCELAN

BOGATA IZBIRA, SOLIDNE CENE

M. ILGER-JEV SIN

MARIBOR, GOSPOSKA UL. 15

— USTANOVLJENO LETA 1892

SPORT

Jugoslavija : Nemčija 2:0 (1:0)
Slovenija : Hrvatska 3:2 (2:0)

Ob največjem zanimanju prijateljev nogometa je bila v nedeljo, dne 3. t. m. v Zagrebu reprezentativna tekma z Nemčijo, ki je prinesla našemu nogometnemu sportu novo in obenem res krasno lovopriko. Naši nogometaši so se s tem uspehom za velik korak približali srednjeevropskemu razredu. — Z največjem veseljem pa moramo pozdraviti tudi uspeh naših juniorjev, ki so v zelo lepi igri premagali mladino iz Hrvatske. Tudi ta tekma je bila v Zagrebu kot predtekma meddržavne tekme.

GASILSTVO

Nekaj o gasilstvu

Menda ni sreza v naši državi, kjer bi bilo gasilstvo tako razvito kot je v srezu Murska Sobota. Skoraj v vsaki vasi obstoja in deluje gasilska organizacija. V srezu je 122 naselij, gasilskih čet pa 110 iz česar sledi, da je le 12 vasi, ki nimajo organiziranega gasilstva.

Mnogo žrtvujejo naši gasilci za svoje organizacije, ne samo časa, marveč tudi denarja. Ko se začnejo organizirati, navadno nimajo nobenih sredstev. Prvo je to, da prevzamejo krajevno gasilsko orodje v varstvo in oskrbo, ki je navadno v obupnem stanju, pomankljivo po kvaliteti in nezadostno po številu. Takšni so tudi gasilski domovi, ker ni nihče na nje pazil in jih oskrboval.

Ponekod pa si nove gasilske čete v prav kratkem času izpopolnijo gasilsko orodje, popravijo gasilski dom, nabavijo obleko in z vso vmeno uspešno nastopajo na požariščih in vajah. So celo čete, ki so v prav kratkem svojem obstoju nadomestile staro orodje z novim, posebno z motorkami, ki danes razveseljivo delujejo na požariščih. Takšim gasilcem pravimo, da so požrtvovalni in da se v polni meri zavedajo svoje dolžnosti.

Če pomislimo, da deluje gasilska organizacija v splošni dobrobit naroda, da ni orodje, oprema in gasilski dom last organizacij ampak dotičnega kraja, čeprav so vse to gasilci nabavili oziroma sezidali, bomo tej organizaciji naklonjeni, ker je človekoljubna in ker je ustvarjena zato, da s svojim delovanjem varuje naše domove in nas vseh brez razlike na narodnost ali stan.

Razglas

Kraj. šol. odbor v Sebeborcih razpisuje drugo javno pismeno ponudbeno licitacijo za oddajo težakih, zidarskih, tesarskih, krovskih in kleparskih del, ki se bo vršilo dne 16. nov. 1940. ob 11. uri v drž. lj. šoli. Podrobnosti razglašajo so razvidne iz razglasov objavljenih na razglasnih deskah sres. načelstva v M. Soboti, Ljutomeru, Dol. Lendavi in na razgl. deski občine Martjanci. Vse ostale informacije se dobe pri Kraj. šol. odboru v Sebeborcih. Sebeborci, dne 5. nov. 1940.

Kraj. šolski odbor.

Urniki

komercijelnih in jezikovnih tečajev
v prireditvi Zdržbe trgovcev v
Murski Soboti.

Na sestanku interesentov komercijelnih in jezikovnih tečajev z dne 4. t. m. je bil sprejet naslednji urnik:

za **komercijelne predmete**, t. j. knjigovodstvo, trgovsko računstvo in trgovsko dopisje od pol 8. do pol 10. ure zvečer;

za **strojepisje** ob četrtkih od pol 8. do pol 10. ure zvečer;

za **stenografijo** ob petkih od pol 8. do 10. ure zvečer;

za **nemški jezik** ob torkih od pol 8. do pol 10. ure zvečer;

za **ruski jezik** ob ponedeljkih od pol 8. do pol 10. ure zvečer.

Poleg večernih tečajev bodo tudi popoldanski tečaji in sicer za dijake in ostalo mladino. Po dosedajšnjih prijavah se bo poučevalo popoldne: **stenografijo** ob torkih od 4. do 6 ure;

strojepisje ob sredah od 4. do 6. ure.

S poukom se je pričelo dne 5. novembra t. l. Interesenti, ki se še niso prijavili, imajo pa veselje za učenje naj se kratkoma prijavijo v tečaj za tisti predmet, ki jih zanima in sicer na dan po določenem urniku.

Mladini in dijakom pa priporočamo, da se prijavijo za popoldanske tečaje.

Poleg predmetov, ki smo jih našli, se bo poučevala še italijanščina, če se za ta predmet prijavi zadostno število interesentov. Pouk iz italijanščine priporočamo zlasti mladini in dijakom.

Uredili smo za enkrat samo tečaje za začetnike; nadaljevalne in konverzacijske tečaje bomo uredili kasneje. Interesente za te tečaje prosimo, da se prijavijo radi potrebnih predpriprav.

Ceni. naročnike

našega lista, ki še niso poravnali naročnine, ponovno prosimo, da naj to store čim prej, da s tem omogočijo redno izhajanje lista. Naročnina se plača v knjigarni Hahn Izidorja v M. Soboti.

SLUŽBENE OBJAVE

ZDRUŽBE TRGOVCEV
V MURSKI SOBOTI

Navodila za izvedbo uredbe
o kontroli cen na malo.

Čl. 8.

Da bi se olakšala kontrola u smislu postojecih zakonskih propisa, potrebno je da se prvostepene upravne vlasti drže sledećih uputstava u pogledu definicije trgovca na malo i trgovca na veliko.

Trgovac na malo je trgovac koji kupuje robu od trgovca na veliko, uvoznika ili proizvođača sa svrhom, da je prodaje dalje isključivo potrošaču.

Ako se takav trgovac pored direk-

Halo !

Štednja je vedno umestna a najbolj danes, zato zamenjajte Vaš stari aparat, kateri Vam žre preveč toka. Naš najnovejši baterijski aparat z žarnicami serije D 1.5 V. Vam prihrani **50% na anodi in 75% na kurilni bateriji**. Polnjenje akumulatorja odpade.

Zahtevajte opis in ponudbo !

Radio aparati vseh najboljših znamk v veliki izbiri vedno na zalogi.

Mali mesečni obroki !

tt. ŠTIVAN ERNEST, M. SOBOTA Tel. št. 39.

Halo !

ne prodaje potrošaču bavl i prodajom drugim trgovcima koji prodaju dalje potrošaču, onda se trgovac koji vrši prodaju artikala pod kontrolom i potrošaču i drugom trgovcu, smatra ujedno i trgovcem na veliko, koji je u smislu Uredbe o kontroli cena od 14. 11. 1940 godine dužan, da zatraži odobrenje prodajne cene na veliko.

Maksimalna prodajna cena na malo određena u tome mestu u smislu ovog uputstva, važiće i za takovog trgovca na veliko. Kod određivanja maksimalne cene na malo treba, da se uzme u obzir cena na veliko koju je odobrila nadležna Banska uprava, ali bruto zarada takvog trgovca na veliko i na malo kod prodaje na malo, ne sme preći dozvoljeni procenat za prodaju na malo, a prodajna cena na malo mora da bude tako određena, da se omogući svim trgovcima na malo u tom mestu, da istu robu prodaju po istoj maksimalnoj ceni na malo.

U ovakvim slučajevima kad postoji posrednička uloga između trgovca na malo i veliko i trgovca koji prodaje samo na malo, treba da se postupa tako da se takvo posredništvo svede na najnižu meru i onemogućiti veržna trgovina po čl. 3 st. 1. Uredbe o suzbijanju skupoće i nesavesne spekulacije.

Čl. 9.

Sva sreska načelstva treba da strogo paze na to da se trgovci drže odluka koje budu donošene kao i određaba Uredbe o suzbijanju skupoće i nesavesne spekulacije od 25. septembra 1939. U svim slučajevima prekršaja postojecih zakonskih propisa treba odmah da postupe u okviru nadležnosti, kazne ili predaju sudu sve

prekršitelje. O tome treba izvestiti nadležnu Bansku upravu za svaki pojedini slučaj.

Naročitu pažnju treba da obrate sreska načelstva na sprovođenje Uredbe o upućivanju nesavesnih spekulacija na prinudni boravak i prinudni rad od 18. maja 1940 godine kao i na Uredbu o nadzoru nad izvršenjem Uredbe o suzbijanju skupoće i nesavesne spekulacije i Uredbe o kontroli cena od 11. maja 1940 godine.

Ako organi kontrole ustanove da se trgovac ne drži propisanih cena i zarade, sresko načelstvo treba odmah da postupa u smislu čl. 4 Uredbe o kontroli cena na malo i da po mogućnosti odmah kazni prekršitelja u okviru svoje nadležnosti po Uredbi o suzbijanju skupoće i nesavesne spekulacije od 25. IX. 1939 godine.

Posebno Naredbom sresko načelstvo će narediti svim organima spomenutim u Uredbi od 11. maja da vrše svoju dužnost po toj Uredbi i podnose prijave, za koje im pripada nagrada u smislu čl. 2 te Uredbe.

Na mestima određenim za objavljivanje i na uobičajeni način sresko načelstvo će pozvati i sva privatna lica da u smislu st. 3 čl. 1 te Uredbe podnesu prijave za kršenje postojecih propisa i odluka. Izričito treba da se naglasi da prijavitelji imaju pravo na nagradu u smislu st. 2 čl. 2 Uredbe a taj stav treba u objavi doslovce citirati.

Čl. 10.

Sva razjašnjenja o primeni Uredbe o kontroli cena na malo i ovih uputstava daviće prvostepenim vlastima nadležna banska uprava preko stručnog kontrolora cena.

Primer

zaračunavanje prodajne cene s maksimalnim procentom brutto zarade.

Ako neki trgovac na malo kupi od trgovca na veliko 100 kg kafe Santos Extra Prima po ceni od Din 67.— franko radnja prodavca, kalkulacija će izgledati ovako:

1 kg franko radnja prodavca košta	din 67.—
Iz fakture se vidi da je trgovac na veliko zaračunao za otpremne troškove do stanice i tovarni list na pr.	20.—
Iz tovarnog lista se vidi da je plaćen podvoz železnicom na pr.	75.—
Iz priznanice opštine za trošarinu vidi se da je plaćeno ukupno	200.—
Iz priznanice kiriožije vidi se da je za prevoz do radnje maloprodavca plaćen na pr.	40.—

Ukupni trošak 335.— din

Trošak na 1 kg kafe	3 35
efektivna nabavna cena kafe jest	din 70 75
Odobrena je n. pr. bruto zarada od 10%	7 07

prodajna cena din 77.82

Prodajnu cenu treba uvek zaokružiti na više do 25, 50, 75 para ili celog dinara, pa će u ovom slučaju cena biti dinara 78.— za jedan kilogram kafe.

Ali osim gornjih troškova ima nekih drugih efektivnih izdataka na pr. pakovanje, vreće, prometni porez zaračunat u fakturi za robu domaćeg porekla itd., treba priznati sve te troškove i izračunati cenu na gornji način.